

ALLEMANSRÄTT OCH ALLEMANSVETT

Den underbara svenska naturen står öppen för oss alla - vi kan njuta av dofter, av fågelsång, blommande ängar och skogens tysta ro.

Men!

Vi måste vara varsamma mot naturen och vi måste visa hänsyn mot andra människor och mot djur.

INTE STÖRA - INTE FÖRSTÖRA

Det är huvudregeln i allemansrätten. Den tillåter inte vad som helst. Läs här om både rättigheter och skyldigheter.

Respektera hemfriden

Att gå, jogga, cykla, rida och åka skidor över annans mark är tillåtet - om du inte skadar gröda, skogsplantering eller liknande.

Men du får inte utan lov passera över eller vistas på privat tomt, det är hemfridsbrott. Tomten, som inte alltid är inhägnad, är området närmast boningshuset. Där har de boende rätt att få vara i fred - "hemfridszonen". Är huset skyddat från insyn kan du passera ganska nära, men helst inte närmare än 10 meter. Om insynen är fri bör avståndet vara 60 -70 meter.

Camping

Slå upp ett tält något eller några dygn är tillåtet på mark som inte används för jordbruk och som ligger avlägset från boningshus. Ju närmare bebodda hus du vill tälta och ju större risken är att du kan störa någon, desto större anledning är det att be markägaren om lov. Hur länge du kan tälta beror på omständigheterna. Alldeles utan för en tomt är det högst olämpligt att tälta ens en natt utan lov.

Du måste vara än mer hänsynsfull om du har husvagn.

Att färdas i skog och mark

Det är förbjudet att köra bil, MC, moped och andra motorfordon i terrängen eller på vägar som är avstängda för motortrafik. Sådana vägar kan vara markerade med skylten "Förbud mot trafik med motordrivet fordon" eller "Enskild väg".

Så här ser märkena ut som oftast brukar vara uppsatta på avstängda vägar:

Förbud mot
motordrivet fordon

Förbud mot fordonstrafik
med tilläggsmärket Enskild väg

Du kan parkera omedelbart intill vägen. Tänk på att ställa bil och husvagn så att de inte hindrar någon att komma fram eller blir en fara för trafiken.

Om du rider över annans mark måste du vara mycket försiktig. Risken för markskador är stor. Rid inte i markerade motionsspår och vandringsleder eller på andra ställen där du kan störa. Samma sak gäller vid cykling.

Så här ser märkena ut som förbjuder dig att rida, cykla eller åka moped på vägen.

Förbud mot ridning

Förbud mot cykel-
och mopedtrafik

Förbud mot
mopedtrafik

Du får passera inhägnade områden bara du inte skadar stängsel. Grindar måste du stänga ordentligt så att boskap inte kommer lös. Naturligtvis får du inte klättra över stängsel till tomt.

Eldning

Att göra upp eld är tillåtet bara om det inte är minsta fara för brand. Vid torka kan allmänt eldningsförbud gälla.

Släck elden ordentligt innan du lämnar platsen.

Du kan bli dömd till skadestånd om elden sprider sig.

Elda aldrig direkt på klipphällar. De spricker och det ger fula sår i naturen.

Bad och båt

Du får bada, förtöja din båt något eller några dygn och gå iland överallt, utom vid tomt eller där någon myndighet särskilt har förbjudit tillträde, t.ex. vid skydd för fågellivet eller för sälarna. Hur länge du får stanna beror på situationen. Här gäller samma regler som för tältning.

Att ro, segla, paddla eller köra motorbåt på annans vatten är tillåtet. Observera att det kan finnas särskilda förbud, t.ex. fartbegränsning, tillträdesförbud eller förbud mot vattenskidåkning. Kravet på hänsyn är extra stort för dig som färdas med motorbåt.

Ta med skräpet

Har du tältat eller haft picknick ute i skog och mark måste du städa efter dig.

Ställ aldrig soppor bredvid en full papperskorg eller sopsäck. Vilda djur river sönder dem och drar ut skräpet. Glas, burkar och kapsyler kan skada både människor och djur, och plastpåsar kan orsaka stort lidande om djuren får dem i sig.

Plocka blommor och bär

Du får inte ta kvistar, grenar, näver, bark eller kåda från växande träd. Det betraktas som skadegörelse eller stöld. Naturligtvis får du inte fälla växande träd och buskar.

Du får plocka vilda bär och blommor, svamp, nedfallna grenar och torrt ris på marken. Vissa blommor är så sällsynta att det finns risk för att de ska utrotas. Sådana blommor är fridlysta och får inte plockas. Ta reda på hos t.ex. Länsstyrelsen, vilka växter som är fridlysta på den plats där du är.

Håll hunden i koppel

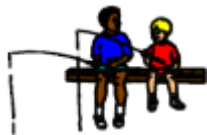

Hunden får följa med i naturen, men under tiden 1 mars - 20 augusti får den inte springa lös i skog och mark.

Även under annan tid på året måste du ha din hund under sådan uppsikt att den inte kan skada eller skrämma vilda djur.

Tänk på att även de fredligaste lilla sällskapshund kan skrämma djuren med sin blotta närvaro.

Tänk också på att din hund kan skrämma andra människor.

Fiske och jakt

Fiske ingår inte i allemansrätten. Men du får fiska med spö och andra handredskap i våra fem största sjöar och längs havskusterna. (Undantag: laxfiske vid Norrlandskusten.)

I alla andra vatten krävs tillstånd, t.ex. fiskekort. Ta alltid reda på de regler som gäller där du vill fiska! Lämna aldrig linor och krokar i naturen! De kan bli dödsfällor för djuren.

Inte heller jakt hör till allemansrätten.
Du får givetvis inte ta fågelägg.
Och låt djurens ungar och bon vara i fred!

Källhänvisning:

Foldern: Kampanjen Nära till naturen,
Naturvårdsverket - Sellbergs - Larserics

En rad myndigheter, organisationer och näringslivet genomför tillsammans kampanjen "Nära till Naturen" för att informera om den svenska naturen, allemansrätten och naturreservaten. Syftet med kampanjen är att få ännu fler att använda naturen för friluftsliv och framför allt att öka miljömedvetenheten.